

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Milli Eğitim Bakanı Yusuf Tekin tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 14.05.2026

Av. Mahmut TANAL
CHP Şanlıurfa Milletvekili

Şanlıurfa, Türkiye'de mevsimlik gezici tarım işçiliğinin en yoğun yaşandığı illerin başında gelmektedir. Her yıl binlerce aile; Adana, Mersin, Konya, Ankara, Sakarya, Düzce, Eskişehir, Manisa, Ordu ve farklı illere tarımsal üretim dönemlerinde göç etmek zorunda kalmakta; bu göç sürecinden en ağır şekilde çocuklar etkilenmektedir.

Mevsimlik tarım işçisi ailelerin çocukları, eğitim öğretim yılı devam ederken okuldan ayrılmak zorunda kalmakta, uzun süre devamsızlık yapmakta, gittikleri illerde eğitim sistemine uyum sağlayamamakta, bir kısmı tamamen okuldan kopmakta, bir kısmı ise çocuk işçi olarak tarım alanlarında çalıştırılmaktadır.

Akademik çalışmalar, UNICEF raporları ve saha araştırmaları; mevsimlik tarım işçisi çocuklarının devamsızlık, okul terkleri, psikososyal sorunlar, uyum güçlüğü, özgüven kaybı ve eğitimde fırsat eşitsizliği yaşadığını ortaya koymaktadır. Bu tablo, yalnızca eğitim sorunu değil; çocukların üstün yararı, sosyal devlet ilkesi ve fırsat eşitliği bakımından ağır bir hak ihlali sorunudur.

Şanlıurfa'da özellikle Siverek, Viranşehir, Hilvan, Bozova, Suruç, Harran, Akçakale, Ceylanpınar ve Eyyübiye ilçelerinde yaşayan çok sayıda çocuğun eğitim öğretim yılı tamamlanmadan aileleriyle birlikte göç ettiği; bazı çocukların Mart-Nisan aylarında okuldan ayrıldığı, ancak Kasım-Aralık aylarında geri dönebildiği; önemli bir kısmının ise eğitim sistemine düzenli biçimde geri dönemediği yönünde ciddi tespitler bulunmaktadır.

Çocukların eğitim hakkının mevsimlik tarım işçiliği nedeniyle fiilen kesintiye uğraması; Anayasa'nın 2'nci maddesinde düzenlenen sosyal hukuk devleti ilkesine, 41'inci maddede yer alan çocuğun korunması yükümlülüğüne, 42'nci maddede güvence altına alınan eğitim hakkına, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne ve Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası çocuk koruma normlarına aykırı sonuçlar doğurmaktadır.

Devletin yükümlülüğü, yalnızca okul çağındaki çocukları kayıt altına almak değil; bu çocukların yıl boyunca eğitime devamını sağlamak, okul terklerini önlemek, çocuk işçiliğini engellemek, gittikleri illerde eğitim sürekliliğini güvence altına almak ve aileleri sosyal destek mekanizmalarıyla güçlendirmektir.

Bu bağlamda;

1. Şanlıurfa'da mevsimlik tarım işçisi olarak başka illere göç eden aile sayısı kaçtır? Bu ailelerle birlikte göç eden okul çağındaki çocuk sayısı kaçtır?
2. Şanlıurfa'da mevsimlik tarım işçiliği nedeniyle eğitim hayatı kesintiye uğrayan öğrenci sayısı ilçelere göre kaçtır?

3. Siverek, Viranşehir, Hilvan, Bozova, Suruç, Harran, Akçakale, Ceylanpınar ve Eyyübiye ilçelerinde mevsimlik tarım işçiliği nedeniyle devamsızlık yapan öğrenci sayısı kaçtır?
4. Mevsimlik tarım işçisi çocukların kaç ilköğretim, ortaokul ve lise çağındadır?
5. Şanlıurfa'da mevsimlik tarım işçiliği nedeniyle tamamen okul terk durumunda olan çocuk sayısı kaçtır? Bu çocukların kaç örgün eğitim sistemine geri döndürülmüştür?
6. Mevsimlik tarım işçisi çocuklar en çok hangi aylarda okullarından ayrılmaktadır? Bu çocuklar eğitim öğretim yılına hangi aylarda geri dönebilmektedir?
7. Bazı çocukların Mart-Nisan aylarında okuldan ayrılıp Kasım-Aralık aylarında dönebildiği dikkate alındığında, bu kadar uzun süre eğitimden kopan çocuklar için Bakanlığınız hangi telafi mekanizmasını işletmektedir?
8. Eğitim öğretim dönemi içinde başka illere göç eden çocukların eğitim sürekliliğinin sağlanması amacıyla Bakanlığınızın özel bir takip sistemi bulunmakta mıdır?
9. Şanlıurfa'dan göç eden çocukların gittikleri illerde geçici kayıt, misafir öğrenci uygulaması veya taşınmalı eğitim kapsamına alınma oranı nedir?
10. Şanlıurfa'dan Adana, Mersin, Konya, Ankara, Sakarya, Düzce, Eskişehir, Manisa, Ordu ve diğer illere giden çocukların eğitim takibi hangi sistem üzerinden yapılmaktadır?
11. Şanlıurfa'da mevsimlik tarım işçisi çocuklara yönelik mobil okul, gezici öğretmen, geçici eğitim merkezi veya telafi eğitimi uygulaması bulunmakta mıdır?
12. Bu uygulamalar bulunmuyorsa, her yıl tekrar eden bu eğitim kaybına rağmen neden kalıcı bir model oluşturulmamıştır?
13. Tarım alanlarında çalıştırıldığı tespit edilen çocuk sayısı kaçtır?
14. Çocuk işçiliği nedeniyle hakkında işlem yapılan işveren, aracı veya tarım işçisi aracısı sayısı kaçtır?
15. Mevsimlik tarım işçisi çocukların eğitimden kopmasıyla çocuk işçiliği arasındaki bağlantıya ilişkin Bakanlığınızca hazırlanmış herhangi bir rapor veya analiz bulunmakta mıdır?
16. Şanlıurfa'da mevsimlik tarım işçisi çocukların eğitim hakkına erişimi konusunda son 10 yılda hazırlanmış rapor, araştırma veya saha çalışmaları nelerdir?
17. Şanlıurfa'da mevsimlik tarım işçisi çocukların eğitime devamını sağlamak amacıyla son 10 yılda ayrılan bütçe ne kadardır? Bu bütçenin ne kadarı fiilen kullanılmıştır ve hangi projelere harcanmıştır?

18. Bu çocukların barınma, beslenme, sağlık, ulaşım ve psikososyal destek ihtiyaçları için Millî Eğitim Bakanlığı hangi kamu kurumlarıyla koordineli çalışma yürütmektedir?
19. Mevsimlik tarım işçisi çocukların okula dönüşünü sağlamak amacıyla ailelere şartlı eğitim yardımı veya benzeri sosyal destekler verilmekte midir? Bu destekler veriliyorsa, desteklerin okul terki ve devamsızlığı azaltmadaki etkisi ölçülmüş müdür?
20. Şanlıurfa'da özellikle kız çocuklarının mevsimlik tarım işçiliği nedeniyle eğitimden kopmasını önlemek amacıyla yürütülen özel bir çalışma bulunmakta mıdır?
21. Kız çocuklarının eğitimden kopmasının erken yaşta evlilik, çocuk işçiliği ve yoksulluk döngüsüyle bağlantısına ilişkin Bakanlığınızca bir risk analizi yapılmış mıdır?
22. Mevsimlik tarım işçisi çocukların psikososyal sorunları, uyum güçlüğü ve özgüven kaybı yaşadığı yönündeki akademik ve saha tespitleri Bakanlığınızca değerlendirilmiş midir? Bu çocuklara yönelik psikolojik danışmanlık, rehberlik ve uyum destek programı uygulanmakta mıdır?
23. Bakanlığınız, Şanlıurfa'da mevsimlik tarım işçiliğinin çocukların eğitim hakkını sistematik biçimde ihlal ettiği yönündeki değerlendirmeleri kabul etmekte midir?
24. Eğer bu durum sistematik bir ihlal olarak değerlendirilmiyorsa, her yıl binlerce çocuğun eğitim öğretim yılı içinde okuldan kopması nasıl açıklanmaktadır?
25. Mevsimlik tarım işçisi çocukların eğitim hakkının korunmasında ihmali bulunan okul idareleri, il/ilçe millî eğitim müdürlükleri veya ilgili kamu görevlileri hakkında herhangi bir inceleme yapılmış mıdır?
26. Çocukların tarlada değil okulda olması için Bakanlığınızın Şanlıurfa'ya özgü acil, somut ve takvimlendirilmiş bir eylem planı var mıdır?